

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előfizetheti helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidék-ől pedig a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdly minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetési vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Ziehermann H. közve-títő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Nemzeti eszme.

A mi mai vezérczikkünket megírta tegnap a kormányparti »Nemzet«. Ez a vezérczikk így kezdődik: »Az eszmények oltárai el vannak hagyatva, vagy kialudt rajtuk a szent tűz, mely melegített és világitott.«

A vég pedig ennek a szép nótának hangzik a következőképen: »A régi eszményektől elfordulhat az emberiség, de mindig ujak után fog törekedni, mint a zsidók, midőn a pusztában vándorolva Jehovát megtagadták, faragott képeket alkottak és ezeket imádták.«

Igaz, ez a cikk eleitől fogva végig: »kialudt a szent tűz, mely melegített és világitott«. Eloltották azok, kik »faragott képeket alkottak és azokat imádják.«

Az általános emberi motívumok helyét elfoglalták a nemzetiek. A nagy általános motívumokat a nemzetiek kiszorították. Ez a cikknek a közepe. Lássuk már most »hogyan illik ez össze«. Az idealizmusnak kezd vége szakadni, az emberiség utópiai elvesztik hatásukat, helyükbe lép a nemzeti eszme. A nemzeti eszme tehát, ha nincs is ellentétben az ideális emberi törekvésekkel, általa az ideális emberi felfogás mégis hanyatlásnak indult. Általa az emberiség régi eszményeit tagadta meg s ma faragott képeket imád.

A kormánypart azonban azt proclama-tálta magáról, hogy ő a nemzeti eszmét akarja megvalósítani. Hogyan fogja azt tenni? A nemzet régi ideáljaitól elfordulva akarja e a nemzeti eszmét valósággá tenni?

Lehetetlen az, hogy a nemzeti eszme a régi nemzeti eszmének megtagadása lehetne. Mi a magyar nemzeti eszme? A nemzeti egység és állami függetlenség. A függetlenséget, mely a szilárd egység legfőbb biztositéka és egyuttal legfőbb czélja a kormánypart rég feladta, sőt annak kitartó hiveit legujabban is anathemával sujtotta, midőn a mai közjogi állapotot oly változhatatlan dogmaként hirdette, hogy e felfogást a mai közjogi alap megteremtői is mint a legszélsőbb közjogi reakciót bélyegezték meg.

A kormánypart apostolai tehát a nemzeti eszmének csak egyik alkotó elemét a nemzeti egységet hirdetik hitüknek. De ez nem igaz vallás. Az igazi oltárt ők lerontották, a szent tüzet kioltották. Új oltárt emeltek, melyen faragott isteneiknek áldozhassák a nemzeti egység szívét, véréit. A nemzeti eszme nekik hazug név, mely alatt a hatalom bálványát szabadon imádhassák.

Mert a nemzeti egységet a fajok egyesülésé és fogja igazán megteremteni. A vér az, mely egyesít. A vér örökli át a bü-

nöket, a vér az erényeket — hetediziglen. Az átöröklés törvényét már ősmerte a könyvek könyve, csak azok nem akarják ismerni, kik a magyar nemzetet az emberiség általános fejlődési törvényei alól az idő kerekéi elé állva, ki akarják vonni. A kik oly fennen hirdetik a nemzeti eszmét, nem tudják, hogy valamennyi nemzet úgy lett egygyé: úgy lett nagygyá, hogy a benne élő fajokat összeolvastotta?

Magyarországon semmi sem történt ennek lehetőségére, de minden megtörténik annak meggátlására. És mi a nemzeti egység lelke? Az államhatalom parancs-szava, a kormány mindenhatósága? Kormányok és emberek változnak. Erejökkel gyengüljön a nemzeti egység? Lélek nélküli test marad az elért nemzeti egység is, ha nem élte a t a r s a d a l o m s z a b a d s á g a. A magyar társadalom még nem szabad. Nem szabadult még meg teljesen a 48 előtti hagyományok hűbéri előitéleteitől. Egy jó hangzású »év« ma is nagyobb erő Magyarországon, mint egy dús érdemekre támaszkodó ember. A hol előitéletek u r a l k o d n a k, ott cél a társadalom szabadsága, de nem tény.

A mi belőle nálunk valóság, a kormány éppen ezt akarja most lerombolni, hogy a »nemzeti eszmét megvalósíthassa.«

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Nem kell félni!

Nem kell félni, jó magyarom,
 Itt az új esztendő:
 Dikeziózik gróf Szapary,
 S a mit mond, nem lári-fári:
 Rózsás beköszöntő.

Tej-méz öntő Kánaán lesz
 Széles Magyarország;
 Ingyen mér Wekerle vutkit,
 Eltöröli a kis lutrit:
 Mégsem lesz adósság.

Raktár, magtár lesz ez évben
 Kűrithetetlen;
 S mit elvisz a fináncz-éra,
 Tisza-árja, filokszéra:
 Visszaadja Bethlen.

Szabadelvű reform pezsdül
 E szép esztendőben:
 Lesz temérdek fontos angett,
 Utánna Szilágyi-bankett,
 Foly a pezsgő bőven.

Uj minisztert kap a király
 Felsőges személye;

S ha itthon is lesznek néha:
 Hull a rendjel, mint a péva
 A hívek mellére.

Fegyvergyáry felkap Baross
 Zóna-vasutjára:
 S hogy legyen jó honvédfegyver,
 Gyártani ő maga megy el
 Stiria-országba.

Csáky pedig ránczba szedi
 A sok ultramontánt;
 S a szent clerus ha nem enged,
 Maga vezet anyakönyvet:
 Fenyeget, de nem bánt.

S jó Szapary kisebb-nagyobb
 Tisza-sarjak mellett:
 Képvisei nagy vitézül
 »Az egyház sérelme nélkül«
 A szép szabad elvet.

Benedek János.

Szív és szerelem.

— Levél a szerkesztőhöz. —
 A »Debreczen« eredeti tárczája.
 T. Szerkesztő Ur!
 Kedves uram öcsém!
 Ismer. Öreg ember vagyok, de azért sze-

retem a fiatalságot. Jól esik látnom a fiatal kedély tüzeit, lobbanékonyágát, ábrándos túlzásait; még azt is jó néven veszem, ha verset, vagy karczolatot írnak a szivről, meg a szerelemtől. Magam is lelkesedtem fiatal koromban. Szép verseket írtam: csókot kaptam érte. Még ma is áhítattal nézem öreg anyjokom szép homlokát, ezüstös haját; bizony fekete volt az valamikor: én tettem fehérré, — no meg az idő. De már nem írok verset, hiszen eleget zeng nekünk kis unokáink csapatja. — Van azok közt már eladó lány is. Öcsém-uram már házas ember, nem igen akad meg a szeme a szép lányon; hanem a segédszerkesztői közt még vannak nőtlen emberek, a kik meglátják a szépet: legalább így mondja a Zsófiika unokám, a ki nagy érdeklődéssel viseltetik Leon-tesz öcsém iránt, a ki jól tud udvarolni, kitartóan tud táncolni s szép tárczaczikkeket ír a szivről, meg a szerelemtől.

Az én kis Zsófikám annyira dicsérte azt a két tárczát, hogy vettem a pápaszemet s magam is elolvastam a cikkeket, pedig rop-pant apró betűvel volt kiszedve az első, a szivről (de nem a szivhez) szóló, nem olyan böcsületes, kövér, öreg betűkkel, mint a hogy az én fiatal koromban a könyveket nyomták,

A társadalom szabadsága az önkormányzatban culminál. Egymásután vonta el a magyar társadalomtól a tizenhatéves szabadelvű uralom az önkormányzat leglényegesebb feltételeit, ime most hazug példákkal és hazug czélokkal készül rá mérni a halálos csapást.

Hát ellentétes törekvései vannak-e a magyar társadalomnak a magyar állammal? Ha e czélok megegyeznek, a társadalom szabadságának legvilágosabb nyilvánulását miért akarják elnyomni? Választás és kinevezés, egyaránt az államhatalom gyakorlásának módja. A társadalom is gyakorolhat államhatalmat. Szabad országban az államhatalom legyen megosztva a kormány és társadalom között. E megosztás nélkül mindenható lesz a kormány és nem lesz szabad a társadalom. Kormány és állam nem egy. A közigazgatás ügynevezett államosítását nem az állam, hanem egyedül a kormány érdeke követeli. Az állam érdeke sokkal inkább a kormányzottaké mint a kormányé.

A magyar társadalom, a magyar nemzet, mely egybe akar forrni, s mely egybeforrása eszközeit nem szabadságainak elkobzásában látja. A magyar nemzeti eszme — ma is a Széchenyi és Kosuth nemzeti eszméje. Tiszta felválthatja Szapáryt, de a magyar nemzet maga ideáljait máról hónapra nem változtatják. Pusztában vándorolhat a mai többség s neki ronthat a régi oltárnak: a magyar nemzet a szabadság istenét fogja ott imádni az idők végeig s nem a hatalom bálványát.

B. S.

Hiu ábránd. A közigazgatási államosításáról szóló legelső törvényjavaslat a megyék szervezéséről fog szólni. E javaslat nem kis meglepetésére lesz a közigazgatási reform ama híveinek, kik attól főképp a miniczipumok emelkedését várták. Ez ábrándból most egyszerre kijózanodhatunk. Félhivatalosan proklamált tény vonás a kormány ama felfogása, mely szerint egyáltalán nem volna tanácsos a városok szervezéséről ezt az irányt követni, mely a városoknak a megyei élet köréből való elkülönítésére

vezetne. A városoknak fejlődésük előfeltételei között e legújabb reform-terv szerint nem kell keresniök sem a külön törvényhatóságot, sem a szabad királyi városi privilegiumot. Ime reform helyet a reakció.

Érik a gyümölcs. A magyar kormány ingadozó magatartása minden rangban kezd megteremni gyümölcseit. Az elkeresztelési kérdésben már oda jutottunk, hogy a pápa illetéktelen beavatkozásra készül belügyeinkbe. Egy párisi lap ugyanis jól értesült forrásból közli hogy a Vatikán egyik prelátusa legközelebb Budapestre utazik, hogy közreműködjek a magyar kormányval létrehozandó megegyezésben.

Az sem utolsó, a mit a kormány nemzetiségi politikájának fényes eredményeiről megtudhatunk egy bukaresti táviratból, mely szerint ott román liga alakult, mely nem más mint a nyolczvanas években Bukarestben alakult Carpatii című egyesület folytatása, a mely szintén a kulturális czélokat, az erdélyi testvérek segítését hangoztatta, de valódi célja az irredentizmus. Az összes oláhok egyesítése, a Carpatii cikkébe Dobresku volt. Mikor az az egyesület már alkalmasnak, elérkezettnek hitte az időt, forradalom útján akarta létesíteni az egyesítést. A Carpatii egyesület tagjai 1884-ben ezer meg ezer proklamációt aláírtak, melyek tartották az Erdélyt, felszólítván az oláhokat, hogy detronizálják Ferencz József királyt, hogy használjanak czéljuk elérésére bárhol is dinamitot.

Hát a horvátok, vajjon mivel érdemelték meg a német sürgönyre adott horvát választ a magyar képviselőház elnökének? Felelet: azzal, hogy napról napra erősödik köztük a Staresevics párt, mely most az összes ellenzéki fractiókat egyesíteni akarja magához. Fiume bekebelezése, a Dalmáziával való egyesülés mellett Horvát ország teljes független sége volna az egyesült ellenzék programja. Egyébre nem faj a foguk?

BELFÖLD.

Botránys magatartást tanusít a honvédelmi miniszter a magyar kis iparosokkal szemben. Mig Baross a kis ipar emelése érdekében raktár-szövetkezeteket akar létesíteni, Fejérváry a hozzá forduló kisiparosoknak, kik egy küldöttség nélkül arra kérték, hogy a honvédség fölszereléséhez szükséges bórnmű elszállításában a hazai kisipart is

részesítse — durván elutasította. Tadtokra adta ugyanis hogy a szállítást sem mi esetre sem hajlandó a kisiparosoknak adni. Első sorban azért nem mert az eddigi szállítóval minden tekintetben megvan elégedve s nem talál okot arra, hogy bizalmát tőle megvonja. Másodsorban pedig azért, mert a hazai kis iparosokat még szövetkezve sem találja képeseknek arra, hogy a katonai szállítás követelményeinek megfeleljenek. Bezzeg Fejérváry miniszter ur megfelel a nemzet részéről a magyar honvéd miniszterrel szemben formált igényeknek!

A bűnvádi eljárás tervezetének elkerülésével az igazságügyminiszter, mint biztos forrásból értesülünk, városánk III. kerületének országgyűlési képviselőjét Kőrösi Sándort bizta meg. Utasítást a miniszter nem adott, hanem a tervezet elkészítését egészen a képviselő ur belátására bizta természetesen még most az esküdtzéki eljárás mellőzésével. Kőrösi Sándor a megbízást el is vállalta. Ma az esküdtzéki intézménynek az új bűnvádi eljárásból való kihagyását épp annyira nem találjuk természetesen, a mennyre természetesen találjuk, hogy Kőrösi Sándor ur az iradalombae, a tanszéken és a törvényhozásban eddig hirdetett meggyőződése ellenére és vállalkozott az esküdtzéki intézmény kiküszöbölésére.

A decentralizált kir. táblák elnökei hir szerint már ki vannak nevezve, de kinevezetéseik nincs székhelyhez kötve. A besorozást Szilágyi igazságügyminiszter magának tartotta fenn. A bírák és tanácselnökök kineveztetése január vége felé fog megtörténni, oly időben, hogy a Budapesten lakó kinevezettek ottani lakásaikat a házbérnegyed alkalmából fölmondhassák. A tanácselnökök többnyire a curiai és táblai bírák, valamint törvényszéki elnökök soraiból kerültek ki. Van köztük két elnökölő budapesti ügyvéd is.

KÜLFÖLD.

Natalia szerb királynő tényleg elfogja hagyni Szerbiát. Sándor királynak a karácsonyi ünnepekre jelzett látogatása anyjánál nem történt meg.

Bismarck mecklenburgi minisztersége. A német lapok mostanában sokat foglalkoznak azzal a hírrel, hogy a mecklenburgi nagyherceggel Bismarck herceget államminiszteriumának vezetésével kínálta meg. A hirt ugyan még nem czáfolták meg sem Friedrichsruhéból sem Schwerinből, mindazonáltal nagyon különös volna a vaskanczellár duodecim minisztersége.

Már csak olvastam.
Nagyon szép az mindakettő. Érzelmes, gyönyörű, dicséretére válik a jeles fiatal írónak, csak egy baja van; az, hogy: nem igaz.

Kivált az a »szerelem«, abban nincs egy csepp szerelem sem. Hogy egy fiatal ember szeret egy fiatal kisasszonyt; a szerencsés véletlen abba a helyzetbe hozza őket, hogy szabadon csókolózhatnak. Jól teszik, ha tehetik. A szerelem poezisában minden költeménynél, minden dalnál szebben zeng a méztől csepegő ajkak tiszta, édes szerelmi csókja. Hat ók szedegetik is az epret: válják egészségökre. A szegény lány már bele fárad a csókba, megsokálja. A férfi ezért megaprehendál s faképnél hagyja a kedvesét, még csak szemmel se fordul többet felé.

Hm. Még furesa szerelem ez, Leontesz öcsém!

Erdekes tanulságokat lehet ebből levonni:
1-ször is olyan erősen csókolózni nem illik.

2-szor a csók kölcsönös megegyező akaratból kell, hogy származzék. Ha az egyik sokálja, a másiknak követelőzni izellen és brutális dolog.

3-szor. Utálatos az olyan szerelem, a mely csak csókban nyilvánul.

4-szer. A férfi a maga büszkeségét még a szerelemben sem szabad, hogy elfeledje.

5-ször Bolond ember az, a ki azért hagyja ott a kedvesét, mert nem akar neki akkor is csókot adni, mikor erre kedve nincs. Ha nem csalódom, Ábrányi Kornél írta azt, hogy

A nő szive, ha büszkébb, mint szerelmes,
Önző, hiú lesz, számító, ravasz.
A férfi sziv, ha büszkesége elvesz
A szerelemben: gyáva és pimasz.

Hát ez egy kicsit erős és szintén a fajta poetikus elmélkedés.

A valóság az, hogy

Almarióm kis kulcsa,
A mi papunk be furesa,
Még azt papolta a minap,
Lányt csókolni nem szabad.

De hiába papolta:
Mert szivem azt diktálta,
Mert szivem csak arra készlet:
Ha szereted: csókold meg!

Meg az a valóság, a mit Kozma Andor mond a »Magyar paraszt« jellemzésére:

Hogyha szerelemre gyulad föl a vére,
Ég-föld minden kincsét rakná kedvesére.
S ha a lányt szép móddal megnyerte, meg-
[kérte:
Helyt áll és meg is hal, de nem jajgat
[érte.

A mit érez, szóval és dalban elmondja:
De nem lesz a lánynak, érzélgős bo-
[mondja.

Ez az igazság, kedves uröcsém! hagyjuk mi a németeknek a szentimentalizmust, a francziáknak a vitriol-dramát, meg a hőbortot s maradjunk meg mi a mi hűséges jó kedvesünk mellett egyszerűen, tisztességgel, de azért erős, kitartó, hű szerelmmel, a mit nem képes kettévágni egy szeszély, egy kis asszonyi zsörtölődés.

Milyen szépen zengi Bartók Lajos:
Ha gyarlóságból megbánt a lány:
Kérleld meg őt, vele durván ne bánj.
A porszemért, mely szárnyára állt,
Gyöngéd zománczát le ne töröld.

Egy sohajodból mindent megért,
Alázatos lesz nagy lelkedért:
Csókkal borítja térded, kezéd:
És életénél jobban szeret.

A társadalom szabadsága az önkormányzatban culminál. Egymásután vonta el a magyar társadalomtól a tizenhatéves szabadság uralom az önkormányzat leglényegesebb feltételeit, ime most hazug példákkal és hazug czélokkal készül rá mérni a halálos csapást.

Hát ellentétes törekvései vannak-e a magyar társadalomnak a magyar állammal? Ha e czélok megegyeznek, a társadalom szabadságának legvilágosabb nyilvánulását miért akarják elnyomni? Választás és kinevezés, egyaránt az államhatalom gyakorlásának módja. A társadalom is gyakorolhat államhatalmat. Szabad országban az államhatalom legyen megosztva a kormány és társadalom között. E megosztás nélkül mindenható lesz a kormány és nem lesz szabad a társadalom. Kormány és állam nem egy. A közigazgatás ugynevezett államosságát nem az állam, hanem egyedül a kormány érdeke követeli. Az állam érdeke sokkal inkább a kormányzottaké mint a kormányé.

A magyar társadalom, a magyar nemzet, mely egybe akar forrni, s mely egybeforrásra eszközeit nem szabadságainak elkobzásában látja. A magyar nemzeti eszme — ma is a Széchenyi és Kosuth nemzeti eszméje, Tiszta felválthatja Szapáryt, de a magyar nemzet maga ideáljait máról hónapra nem változtatják. Pusztában vándorolhat a mai többség s neki ronthat a régi ottlárnak: a magyar nemzet a szabadság istenét fogja ott imádni az idegek végeig s nem a hatalom bálványát.

B. S.

Hu ábránd. A közigazgatási államosításáról szóló legelső törvényjavaslat a megyék szervezéséről fog szólni. E javaslat nem kis meglepetésre lesz a közigazgatási reform ama híveinek, kik attól főképp a miniszteriumok emelkedését várták. Ez ábrándból most egyszerre kijázanodhatunk. Félhívtalosan proklamált tény vonás a kormány ama felfogása, mely szerint egyáltalán nem volna tanácsos a városok szervezéséről ezt az irányt követni, mely a városoknak a megyei élet köréből való elkülönítésére

vezetne. A városoknak fejlődésük előfeltételei között a legújabb reform-terv szerint nem kell keresniök sem a külön törvényhatóságot, sem a szabad királyi városi privilegiumot. Ime reform helyet a reakció.

Érik a gyümölcs. A magyar kormány ingadozó magatartása minden rangban kezdi megteremni gyümölcseit. Az elkeresztelési kérdésben már oda jutottunk, hogy a pápa illetéktelen beavatkozásra készül belügyeinkbe. Egy párisi lap ugyanis jól értesült forrásból közli hogy a Vatikán egyik prelátusa legközelebb Budapestre utazik, hogy közreműködjen a magyar kormánnyal létrehozandó megegyezésben.

Az sem utolsó, a mit a kormány nemzetiségi politikájának fényes eredményeiről megtudhatunk egy bukaresti táviratból, mely szerint ott román ligá alakult, mely nem más mint a nyolcvanas években Bukarestben alakult Carpatii című egyesület folytatása, a mely szintén a kulturális czélok, az erdélyi testvérek segítését hangoztatta, de valódi célja az irredentizmus. Az összes oláhok egyesítése, a Carpatii cikkébe Dobresku volt. Mikor az az egyesület már alkalmasnak, elérkezettnek hitte az időt, forradalom útján akarta létesíteni az egyesítést. A Carpatii egyesület tagjai 1884-ben ezer meg ezer proklamációval árasztották el Erdélyt, felszólítván az oláhokat, hogy detronizálják Ferencz József királyt, hogy használjanak czéljuk elérésére bárhol is dinamitot.

Hát a horvátok, vajjon mivel érdemelték meg a német sürgönyre adott horvát választ a magyar képviselőház elnökének? Felelet: azzal, hogy napról napra erősödik köztük a Staresevics párt, mely most az összes ellenzéki fractiókat egyesíteni akarja magához. Fiume bekebelezése, a Dalmáziával való egyesülés mellett Horvát ország teljes független sége volna az egyesült ellenzék programja. Egyébre nem faj a foguk?

BELFÖLD.

Botrányos magatartást tanúsít a honvédelmi miniszter a magyar kis iparosokkal szemben. Mig Baross a kis ipar emelése érdekében raktár-szövetkezeteket akar létesíteni, Fejérváry a hozzá forduló kisiparosoknak, kik egy küldöttség nélkül arra kértek, hogy a honvédség felszereléséhez szükséges bőrnemű elszállításában a hazai kisipart is

részesítse — durván elutasította. Többokra adta ugyanis hogy a szállítást sem mi esetre sem hajlandó a kisiparosoknak adni. Első sorban azért nem mert az eddigi szállítóval minden tekintetben megvan elégedve s nem talál okot arra, hogy bizalmát tőle megvonja. Másodsorban pedig azért, mert a hazai kis iparosokat még szövetkezve sem találja képeseknek arra, hogy a katonai szállítás követelményeinek megfeleljenek. Bezzeg Fejérváry miniszter ur megfelel a nemzet részéről a magyar honvéd miniszterrel szemben formált igényeknek!

A bűnvádi eljárás tervezetének elkerülésével az igazságügyminiszter, mint biztos forrásból értesülünk, városánk III. kerületének országgyűlési képviselőjét Kőrösi Sándort bizta meg. Utasítást a miniszter nem adott, hanem a tervezet elkészítését egészen a képviselő ur belátására bizta természetesen még most az esküdtzéki eljárás mellőzésével. Kőrösi Sándor a megbízást el is vállalta. Ma az esküdtzéki intézménynek az új bűnvádi eljárásból való kihagyását épp annyira nem találjuk természetesen, a mennyire természetesen találjuk, hogy Kőrössi Sándor ur az iradalombae, a tanszéken és a törvényhozásban eddig hirdett meggyőződése ellenére és vállalkozott az esküdtzéki intézmény kiküszöbölésére.

A decentralizált kir. táblák elnökei hir szerint már ki vannak nevezve, de kinevezetésük nincs székhelyhez kötve. A beosztást Szilágyi igazságügyminiszter magának tartotta fenn. A bírák és tanácselnökök kinevezetése január vége felé fog megtörténni, oly időben, hogy a Budapesten lakó kinevezettek ottani lakásaikat a házbérnegyed alkalmából fölmondhassák. A tanácselnökök többnyire a curiai és táblai bírák, valamint törvényszéki elnökök sorából kerültek ki. Van köztük két elnök a budapesti ügyvéd is.

KÜLFÖLD.

Natalia szerb királynő tényleg elfogja hagyni Szerbiát. Sándor királynak a karácsonyi ünnepekre jelzett látogatása anyjánál nem történt meg.

Bismarck mecklenburgi minisztersége. A német lapok mostanában sokat foglalkoznak azzal a hírrel, hogy a mecklenburgi nagyherceg Bismarck herceget államminiszteriumának vezetésével kínálta meg. A hirt ugyan még nem cáfolták meg sem Friedrichsruhéból sem Schwerinből, mindazonáltal nagyon különös volna a vaskanczellár duodecim minisztersége.

Már csak elolvastam.

Nagyon szép az mindakettő. Erzelmes, gyönyörű, dicséretére válik a jeles fiatal írónak, csak egy baja van; az, hogy: nem igaz.

Kivált az a »szerelem«, abban nincs egy csepp szerelem sem. Hogy egy fiatal ember szeret egy fiatal kisasszonyt; a szerenésés véletlen abba a helyzetbe hozza őket, hogy szabadon csokolózkodhatnak. Jól teszik, ha tehetik. A szerelem poezisában minden költeménynél, minden dálnál szebben zeng a méztől csepegő ajkak tiszta, édes szerelmi csókja. Hat ók sze-degetik is az epret: válják egészségökre. A szegény lány már bele farad a csókba, megsokálja. A férfi ezért megaprehendál s faképnél hagyja a kedvesét, még csak szemmel se fordul többet felé.

Hm. Még furcsa szerelem ez, Leontesz öcsém!

Érdekes tanulságokat lehet ebből levonni: 1-ször is olyan erősen csokolózni nem illik.

2-szor a csók kölcsönös megegyező akaratból kell, hogy származzék. Ha az egyik sokálja, a másiknak követelőzni izetlen és brutális dolog.

3-szor. Utálatos az olyan szerelem, a mely csak csókban nyilvánul.

4-szer. A férfi a maga büszkeségét még a szerelemben sem szabad, hogy elfeledje.

5-ször. Bolond ember az, a ki azért hagyja ott a kedvesét, mert nem akar neki akkor is csókot adni, mikor erre kedve nincs.

Ha nem csalódom, Ábrányi Kornél írta azt, hogy

A nő szíve, ha büszkébb, mint szerelmes,

Önző, hiú lesz, számító, ravasz.

A férfi szív, ha büszkesége elvesz

A szerelemben: gyáva és pimasz.

Hát ez egy kicsit erős és szintén a fajta poetikus elmélkedés.

A valóság az, hogy

Almariom kis kulesa,

A mi papunk be furcsa,

Még azt papolta a minap,

Lányt csokolni nem szabad.

De hiába papolta:

Mert szívem azt diktálja,

Mert szívem csak arra készlet:

Ha szereted: csókold meg!

Meg az a valóság, a mit Kozma Andor mond a »Magyar paraszt« jellemzésére:

Hogyha szerelemre gyulad föl a vére, Ég-föld minden kincsét rakná kedvesére.

S ha a lányt szép móddal megnyerte, meg-

[kérte:

Helyt áll és meg is hal, de nem jajgat

[érte.

A mit érez, szóval és dalban elmondja:

De nem lesz a lánynak érzélgős bo-

[londja.

Ez az igazság, kedves uröcsém! hagyjuk

mi a németeknek a sentimentalismust, a fran-

ceziáknak a vitriol-dramát, meg a hóbortot

s maradjunk meg mi a mi hűséges jó kedvesünk

mellett egyszerűen, tisztességgel, de azért erős,

kitartó, hű szerelemmel, a mit nem képes ketté

vágni egy szeszély, egy kis asszonyi zsörtölődés.

Milyen szépen zengi Bartók Lajos:

Ha gyarlóságból megbánt a lány:

Kérleld meg őt, vele durván ne bánj.

A porszemért, mely szárnyára ült,

Gyöngéd zománeczát le ne töröld.

Egy sohajodból mindent megért,

Alázatos lesz nagy lelkedért:

Csókka borítja térded, kezéd:

És életénél jobban szeret.

Viktor Emánuel elhalálzásának évfordulójának alkalmából Rómában tartott istentiszteleten az olasz királyi pár is jelen volt.

A csár meg a szultán. A csár táviratilag üdvözölte a szultánt abból az alkalomból, hogy az Okumén patriarchával kibékült.

Orosz-francia barátság. A csár az orleáni herceg azon kérelmét, hogy őt vegyék fel egy orosz lovas ezredbe, megtagadta azzal a kijelentéssel, hogy tekintve a francia kormányval fennálló kitűnő viszonyát, nem tartja helyénvalónak a kérelem megadását, mert ebben a francia kormány azt a tendenciát láthatná, mintha Oroszország a monarchista pártnak kedvezne.

Reactio Belgiumban. A lüttichi arrondissement szabadelvű képviselői és szenátorai felhívták a liberálisok egyesületét, hogy az általános szavazati jog behozatalát utasítsák vissza s az alkotmány korlátozott revíziója mellett foglaljanak állást.

Miniszterváltás Portugáliában. A lissaboni lapok, bár fentartással, tudomásul veszik a miniszterváltásról keringő híreket és valószínűnek tartják, hogy a hírek valóban bizonyulnak, teljeseleg progresszista kabinet fog alakítani. — Ujabb értesülés szerint a minisztérium állása a fokozódó köztársasági mozgalmak következtében megrendült. A király ragaszkodik az eddigi minisztériumhoz, bár Abren tábornok, a kabinet feje azt tanácsolta neki, hogy a haladó-pártra bizza a kabinet újalkotását. A miniszterek jó egyetértésben vannak.

Forradalom Chiliben. Egy Buenos-Ayres-ből mai napról kelt taviat szerint egyenesen Sant-Jago-ból érkező hírek megerősítik azt a jelentést, hogy Chiliben forradalmi jellegű zavargások vannak, melyek következeit lehetetlen belátni.

Véres lázadás. San-Franciscoból érkezett gőzös hozza a hírt, hogy a Karolinaszigetek benszületői fellázadva 300 külföldit, ezek közt 190 spanyol katonát megöltek és a hitterítők épületét felgyújtották.

Padlevszkit Olotban, Catalóniában le-tartóztatták.

Négyszázados évforduló. Amerika felfedezésének négyszázados évfordulóját ez évi szeptember hónap nagy fényűző ünnepi meg-Madridban. Ez alkalommal itt kiállítás is lesz.

A Homerule-kérdés. Cladstone ki-jelentette, hogy fenntartja Irlandra vonatkozó politikáját.

Arany János és Petőfi is szerették az ő Juliskájokat, de az egyiknek »egy mukkját sem hallotta a vaksi hold,« a másik pedig maga is beismerte, hogy nőtlen embernek szerelme csak virág a kalap mellett. Szerette kedvesének még a »hibai napfogyatkozását is.«

Hát énram ezt a benyomást tette a Leontesz öcsém ezikke, hogy ő még nem tudja, mi fán terem a szerelem!

Szeressen bele csak az én kis Zsófi-ka unokámba, kapni fog bizony attól csókot, ha megértlemli. De sokat ne kívánjon; még kevésbé a csóknál is többet, mert akkor kikaparja a szemét Zsófi-ka. Mert már a leányok olyanok.

Aztán jöjjön el hozzám egy kis ürmös borra, meg egy pipa dohányra; azért ki szabad ám olykor-olykor szökni a másik szobába Zsófi-ka-hoz, nem veszem én ezt észre.

S aztán ha lesz miből elártani a Zsófi-ka-t, (mert odahaza már csak a gazda ke-

Hirlapirók a senatusban. Hogy mennyire becsüli és méltányolja a francia köztársasága hirlapirókat, mutatja az a körülmény, hogy a legutóbbi választások alatt négy hirlapirót vitt be a francia senatusba, kik ott igen kiváló helyet foglalnak el. Nem úgy mint minálunk!

Franciaország és Montenegró. Carnot köztársasági elnök és neje Párisban fogadták Nillita montenegrói fejedelmet.

K. u. k. udvariasság és hazafiasság.

A legnagyobb megbotránkozással értesülünk a következő tényekről:

Sz. Gy. ur a debreczeni jogakadémia hallgatója egy Moszkvában élő ösmerős családhoz fordult azon hazafias kérelemmel, hogy az ottani magyarok között a Nagy-Károlyban felállítandó Kölesey-szoborra adományokat gyűjteni sziveskedjék. A felkért család úgy vélt a megkeresésnek leghelyesebben megfelelni, hogy bájos fiatal leányának, ki a mellett egyike a moszkvai polgári társadalom legműveltebb hölgyeinek, M. J. kisasszonynak megengedte, hogy a gyűjtéshez maga lassung hozzá.

M. J. kisasszony viszont úgy találta legjobbnak, ha a moszkvai osztrák-magyar consulatushoz fordul, azt híven a maga naiv ártatlanságában, hogy ez az osztrák-magyar hivatal a magyar hazafias és kulturális érdekeknek is képviselője.

A kisasszony a consulatunál azonban nemesak hogy magyar hazafias felfogásra, de még művelt emberekhez illő udvariasságra sem talált. Kérésére, hogy mondják meg neki ama magyarok czimeit, a kinnél a siker reményével kopogtathat be adományokért, sajtóságot mosoly kíséretében ezt a cynicus választ kapta, hogy legjobb lesz, ha a »Strelma« éjjeli dalcsarnok hölgyeihez fordul.

Láttuk a megbántott hölgy atyjának Sz. Gy. urhoz intézett panaszos levelét s meggyőződünk róla, hogy Moszkvában székelő consulatusunk mennyire nevezhető a mienknek s egyik-másik tagja mennyire tarthat igényt arra hogy uri hölgyek bármiben, annál kevésbé magyar hazafias czél érdekében hozzájuk forduljanak.

nyere esik legjobban!) megtartjuk ám a lakodalmat, még magam is eltánczolólok anyjokommal a kállai kettőst.

S ha egy kicsit tréfál (vagy a mint Leontesz öcsém mondja: szeszélyeskedik) a Zsófi-ka, nem kell ám világba szaladni s mindjárt a faképnél hagyni a szegény lányt, hanem fogja meg a fejét, csókolja össze jobbról is, balról is: vége lesz a haragnak.

De ha még akkor is durcáskodnék, pedig oka se volna rá, hát akkor hagyjon neki békét, míg a kedve visszatér, míg elmúlik a bolond órája.

Másnak is szabad ám bolondnak lenni, Leontesz öcsém!

Kedves uram öcsémnek a hugom aszszonynyal együtt áldást, békességet kíván tisztelő öreg bátyja

Igaz János m. k.

A levél hitelességét bizonyítja

Luczi Feri.

Ujdonságok.

* **Rubel a Kölcsei szoborra.** Nem mulaszthatom el hogy köszönetet ne mondjak addig is míg az erre hivatottak ezt tennék, első sorban Maria Wasziliowna Mayer, kisasszonynak (Moszkwa), ki saját családja körében a n.-károlyi Kölcsei szobor alap javára gyűjtést rendezett melynek eredménye 30 rubel. Másodsorban azoknak, kik fillérjükkal ezen nemes czélhoz hozzá járultak, névszerint: Mária Wasziliowna Mayer, Seydenberg József, Carl Perikeff, Alle Vilmos 5—5 rubel, N. Bops, E. F. 3—3 rubel, A. H. Bertha V. Vaugel, Maier Vilmos, Maier Mária 1—1 rubel (Moszkvából) összesen 30 rubel. Fogadják a távol mindazoknak köszönetét, kik e nemes czél megvalósításáért lelkesednek. A 211 gyűjtő iv birtokosa.

* **Születési és halálozási statisztika.** Debreczenben 1890. december 28-tól 1891. január 1-ig született: reform. törvényes 27, törvénytelen 5. Rom. kath. törv. 5, törvénytelen 2. Izraelita törv. 1. orth. izr. 0. Ag. hitv. 0. Halva született ebből ref. 3. **Meghaltak:** Kovács Eszter 35 éves ref. álképlet, özv. Némethy György 85 év. ref. aggkór, Józsa Lajos 5 hó. ref. tüdőgümökör, Mencez Jánosné 50 év. ref. hashártyalob, Papp András 4 hó. ref. tüdőhurut, Katona Sándor 65 év. ref. szervi szivbaj, Vásári Mihály 2 év. ref. torokgyík, Nánassy Ferencz 58 év. ref. tetőzési pokolvar, Riedl Márk 27 év. kath. tüdőgümökör, Némethy Eszter 1 hó. ref. veleszületett gyengeség, özv. Kardos Sándor 8 év. ref. aggkór, Olah Gáborné 34 év. kath. tüdőgümökör, Szabó Istvánné 50 év. ref. alkeplet, Veres Sándor 1 év. ref. tüdőhurut, Jenkő Anna 4 hó. kath. tüdőhurut, Gulyás Erzsébet 11 év. ref. tüdőhurut, Emődi János 40 év. ref. megfagyás, Barát Sándor 2 év. ref. göröcsök, Szabó József 65 év. ref. tüdővész, Kapitány Mari 1 hét, ref. bélhurut, Mogyorós Julianna 2 év. ref. bélhurut, Niházi * halva szül. Fridmann Rezső 1 év. izr. bélhurut, Korács * halv. sz. Balogh Róza 12 év. ref. tüdőlob, Lovas Kovács Antal 3 hét. kath. göröcsök, Szokolai Károly 2 hét. ref. veleszületett gyengeség, Bakó János 6 év. ref. bélhurut, Palfy Zsuzsanna 3 hét. ref. velesz. gyeng. Mónus Erzsébet 7 hó. ref. göröcsök, Szücs Sára 23 év. ref. tüdőgümökör, özv. Szücs Andrásné 23 év. ref. tüdőgümökör, özv. Szücs Istvánné 71 év. ref. agykór, Kancza Julianna 1 hó. fef. tüdőhurut, Salon György 5 hó. kath. göröcsök, Méri Mária 1 év. 6 hó. ref. tüdőlob.

* **Kérelem.** Az eddig felmerült esetekből itélve a népszámlálás rovására egyesek az összeírásból kimaradtak, hogy ezen hiány idejében pótolható lehessen, hazafias tisztelettel felkérem mindazokat, kik ily eseteknek tudomására jönnek: sziveskedjenek e körülményről akar szóbelileg, akár írásban alant írt haladéktalanul értesíteni s egyáltalán közrehatni, hogy a népszámlálás keretéből senki ki ne maradjon. — Krasznai Ferencz, vár. tisztviselő, mint a népszámlálási adatok összesítésével megbízott.

* **A nőgyelet** január 17-iki tombolával egybekötött táncestélye iránt, mely a Bikában fog megtartatni, városzerte nagy érdeklődés mutatkozik. Felhívjuk a nagyközönség figyelmét, hogy e tombola estélyre meghívók egyáltalán nem küldetnek szét. A tudni valókat óriási falragaszok hirdetik minden szegleten a közönségnek. Meg vagyunk egyik legnépesebb és legsikerültebb mulatsága leend.

* **Elgázolás.** Nagy izgatottságot keltett tegnap d. u. négy óraker az az elgázolás, mely a csapó-utca elején történt. Miki Sándor debreczeni gazdálkodó kocsisa sebessen hajtattat be a piac-utczáról a csapó-utczára. A kocsiuton akkor akart keresztül menni Gottlieb Jeremiás nevű öreg ember, de a kocsis nem kiáltott rá idejében s az öreg a szekér alá került. Fején súlyos sérüléseket szenvedett. Gyorsan ápolás alá vették, sérülése életveszélyes.

* **Az adópénztári forgalom az 1890-ik évben** következő volt: Egyenes adóból előző évekről hátralék 92720 frt, 59 1/2 kr. f. 2890 évről 352148 frt 94 1/2 kr. késedelmi kamat 7176 frt 82 kr. Együtt 452.046 frt 36 kr. Hadmentességi adóból előző évekről 2228 frt 53 kr, folyó 1890 évről 1865 frt 68 kr. késedelmi kamat 85 frt 16 kr. Együtt 4179 frt 37 kr. Fegyver adóból 90 frt. házalási adóból 35 frt. Idegen adóból tőke 4167 frt 02 kr. késedelmi kamat 90 frt 80 kr. Együtt 4257 frt 82 kr. Idegen illetékből tőke 749 frt 06 kr. kamat 115 frt 73 kr. Együtt 864 frt 79 kr. Végrehajtási költségből egyenes adó után 3113 frt 24 kr. hadmentességi adó után 33 frt 76 kr. Idegen adó után 108 frt 43 kr. Intési díj 421 frt 05 kr. Együtt 3676 frt 49 kr. Ipar kamarai díjból 2823 frt 41 kr. járda adóból 3501 frt 25 kr. közmunka váltásból 18442 frt összes bevétel 1890-ben 480.916 frt 48 kr. Összehasonlítva a múlt évi eredményel 493.218 frt 30 kr. a f. évi eredményt 489.916 frt 48 kr. Mutatkozik 1890-ben bevételi többlet 3301 frt 82 kr.

* **Nylvános elszámolás.** A »Zion« debreczeni betegsegélyző egyesület javára, sylvester estélyén a »Margit fürdő« dísztermében rendezett szavalati- és táncestély összes bevétele volt 318 frt 50 kr., kiadás volt 168 frt 50 kr., tiszta jövedelem az említett egyesület javára 150 frt., mely összeg az ipar és kereskedelmi bankban letétbe helyeztetvén, a könyvecské addig, míg az egyesület tisztviselőit megválaszthatja Baum Miksa ur őrizete alatt marad. A jótékony célú anyagi eredményhez felülfizetésekkel járultak Baum Miksa 3, Biedermann József 3, Feisehl Károly 3, Schvarcz Vilmos 3, Weis Sándor 3, Falk Lajos 2, Nasch József 2, Löfkovits Arthur 2, Dr. Kardos Samu 2, Rosenthal Dániel 2, Steinfeld Antal 2, Ormody Lajosné urnő 2, Rosen Gyula 2, Dr. Weber 1, Keiner Adolf 1, Weis Löwy 1, Steinberger 1, Raubberger Márton N.-Léta 1, Silberman Joachimmé urnő 1, Adler Samu 1, Weinberger Lajos nagy kereskedő 1, Dr. Fruind Jenő 1, Farkas Soma 1, Katskovitsné urnő 1, Grünberger Ignác 1, Reisman Mór 1, Varga Lajos fűszerkereskedő 1, Klauz Györgyné urnő 1, Szentpétery Budapestről 1, Weisz Jakab N.-Károly 1, Glaser Leo 1, Weisz Albert 1, Jónás Mór 1, Ungár Albert 1 frrtal, Emerich Arnold 50 kr, Sorger József 50 kr, Klein Mór 50 kr, Venyige Adolf 50 kr és Bach Jakab 50 krral. A felsorolt tisztelt hölgyeknek és uraknak, valamint a szellemi sikerben osztozkodott művészeknek és műkedvelőknek, végre a rendezés és a jegyek elárúsítása körül fáradozott uraknak ez uton hálás köszönetet mond a rendező bizottság.

* **A liba.** Végre odajutott Klein Áron hogy vehetett egy libát. És erre ő magát oly nagy urnak érezte, hogy restelte volna magának vinni haza. Fogadott egy asszonyt, aki haza vigye azt a libát, úgy mentek ő elöl, az asszony hátul. — A kis-uj-utczán észébe jutott Klein Aronnak, hogy neki libája is van, örömeiben hátra nézett, de a liba nem volt már sehol, megszökött vele az asszony. Klein Áron a rendőrséghez sietett, ott elpanaszolta a baját de utána tette — »Nem azt a libát sajnálom én, de azt szégyelem, hogy még engem is megtudott esalni valaki.«

A debreczeni ingatlanok forgalma a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál folyó évi jan. 1—9-ig a következő volt: Kozma József és neje Magyar Sára veszik Nánási Péterné Gyulai Zsuzsanna nagy-eserei 3 boglyás kaszálója 300 frtért. Szőke István és neje Juhász Julianna veszik Kéki Lajos és neje Király Sára szőlője egy részét 38 frtért. Konkoly János és neje Szentési Mária veszik Laboncz Mihály és neje Kallós Julianna új földét 80 frtért. Oláh Károly és neje Orosz Mária veszik Emódi Zsuzsanna Ssölösi Józsefné és Emódi Gábor házat 1800 frtért. Balog István és neje Magyar Karolina veszik Balog Péter és neje Nemeti Eszter ondódi szántó földét 3000

frtért. Gál András veszi Czebe Lajos új földét 90 frtért. Boldizsár János és neje Halmi Eszter veszik kiskoru Fehértői Mihály új földét 70 frt 26 krért. Éles József és neje Kajári Zsófia veszik Kajári Ferencz és társai házat ondódi földével 5700 frtért. Nagy István és neje Szabó Julianna veszik Nagy Ferencz és neje Bihari Sára csapó-kerti szőlőjét 70 frtért. Szilágyi István és neje Győrösi Julianna veszik öz. Szabó Mihályné Boros Mária szőlőjét 100 frtért. Ifj. Erdei Pál és neje Sarkadi Sára veszik Burai István és neje Bazsó Zsuzsanna ondódi földét 500 frtért. Horváth József és neje Horváth Julianna veszik Takács Sándor és neje Geréb Julianna homokkerti szőlőjét 320 frtért.

* **Tűz és víz** cím alatt egy helybeli lapban megjelent amma hirre, hogy lapunk a »Debreczeni Ellenőr« nyomdájában nyomtatnék ezután, kijelentjük, hogy ez minden alapot nélkülöz.

* **Megszökött örült.** Pető István debreczeni fogházörmester jelentést tett a napokban a főkapitányságnál, hogy Baudam Gáborné, a kít a lipótmezei tébolydából hozott el, hogy Debreczenbe vigye, a központi pályaudvaron megszökött. Baudamnét a debreceni törvényszék gyújtogatás miatt helyezte vád alá, de miután a pirománia jelei mutatkoztak rajta, felszállították a lipótmezei tébolydába megfigyelés céljából. Itt mint teljesen ép elméjűt adták át a fogházörmesternek. Épelméjűségére vall különben az is, hogy — megszökött.

* **A tüdővész gyógyítása.** A belügyminiszter a Koch-féle szer használatára ügyében rendeletet bocsátott ki. Részben azokat a rendelkezéseket foglalja magában, melyek a budapesti tiszti főorvos mult hó közepén kibocsátott rendeletében foglaltak, de ezenkívül fel van benne használva az eddigi tapasztalások eredménye is. Több benne a preventív intézkedés a szer könnyelmű használata és a vele való visszaélések ellen. A rendelet főbb pontjai következők: 1. A Koch-féle folyadékot használó magánorvosok, valamint más orvosok is, kik azt privát gyakorlatukban alkalmazzák, figyelmesnek a folyadék befőcskendezésénélhő követő veszedelmes tünetekre. Épen ezért a dózisokat a legkisebben kezdve, csak nagy óvatossággal szabad erősíteni s arra is ügyelni kell, hogy legalább a reakció ideje alatt a betegek folytonos orvosi megfigyelés alatt legyenek. Az orvosnak mindig készletben kell tartani az esetleges légesömetszéshez szükséges eszközöket, valamint a szivgyöngöses lekáuzdésére kámfort, étert stb. A folyadékot sohasem alkalmazzák előhaladott tüdővész esetén ha kavernák vannak, vagy gégefórák, továbbá gyermekeknek, különösen ha agykérbajuk van. — 2. Minden orvos tartozik az általa beoltottak állapotáról kimerítő jegyzőkönyvet vezetni és kívánatra arról a hatóságnak felvilágosítással szolgálni. — 3. A szer alkalmazása alatt bekövetkezett haláleseteket haladéktalanul be kell jelenteni. — 4. A hatóság felszólítására minden magánorvos köteles igazolni, hogy kitől, honnan és milyen mennyiségben kapott a Koch-féle szerből. — 5. A különös esetekre engedélyezett magán gyógyintézetek Koch-féle szerrel való kezelésére külön engedélyt kötelesek kérni a belügyminisztertől. — 6. A hatóságok fokozatosan tartoznak eljárni a rendelkezések áthágói ellen. Ama kétségkívül rendkívüli és alig képzelhető esetben, ha a szer használatának eltöltése szükségesnek mutatkoznék: erről a törvényes szakértő hatóságok meghallgatása után haladéktalanul kimerítő jelentést kíván a miniszter. Érdekes világot vet a mi államjogi még helyzetünkre Koch-féle gyógymód is. A híres lymphával azt ugylátszik, hiába oltanak be. A tuberkulozist meggyógyíthatja, de a mi bajunkat aligha. Magyarország külállamokkal közvetlenül nem, csak a közös külügyminiszter útján érintkezhetik. Minthogy

pedig a Koch-féle oltóanyag elárúsítása Poroszországban állammonopolium, csak ily uton lehetett ahhoz Magyarország orvosi egyetemének hozzájutni. A kormány azonban hiába hívta fel a közös külügyminiszteriumot, hét hónap óta ismételt sürgetés daczára még csak egy betű válasza sem érkezett a megkeresésre, úgy hogy orvos-tanáraink kénytelenek voltak a gyógyszer saját költségükre meghozni. Ilyen egészséges állapot a közönség.

* **Gyászrovat.** Pálffy Gyula a »Nagy-Károly és vidéke« kitűnő tollú munkatársa, ny. kir. aljárásbíró elhunytáról mély részvétellel értesülünk. A megboldogult egyike volt a vidék leglelkesebb zszurnalisztáinak, ki Nagykarolyban a közszellem élesztése, művészet pártolása s minden nemes, vagy jótékony cél előmozdítása érdekében folyton a legbuzgóbb tevékenységet fejtette ki. Élénk emlékében él az ő rokonszenves alakja a debreczeni kereskedő ifjaknak is, kiknek mult év nyarán Nagy-Károlyban a Kölcsey szobor javára tartott hangversenyök fénves sikerét részben az ő fáradozatlan buzgólkodása biztosította. 50 évet élt. Halálát özvegy s árva gyermekek is siratják. Áldott legyen emlékezete!

* **Rendőri tudomány.** Kiadták Benczének a parancsot, hogy keresse fel Kovács Balást, aki a liba-kertnél lakik, mert a szomszédja hepanaszolta őt, hogy leakasztotta a féloldal szalonját a padlásról. Bencze elindult keresni aszalonna tolvajt, — estére vissza is került a kapitányi szobába.

— Megvan a tolvaj? — kérdi tőle a kapitány.

— Meg ám. Csakhogy nem Kovács Balásnak hívják, de Nyul Miklósnak, s nem is a liba-kertnél lakik, de a csiesgónál.

* **Szerencsétlenség hó miatt.** A reggio d'emiai lovaglő iskolában nagy szerencsétlenség történt a napokban. A mikor a XV-ik tüzérezred altisztjei a lovaglőből vettek oktatást, a lovaglő iskola tetőzete beszakadt és két altisztnek halálát okozta. Hat altiszt súlyos, tíz könnyű sérülést szenvedett. A szerencsétlenséget a tetőzetten összehalmozódott hőtömegnek tulajdonítják.

* **Emberi vadállat.** A vásárhelyi rendőrséghez feljelentés érkezett, hogy Tarczali Iréné az édesapját Dömötör István 62 éves aggot éhezett, kiozsa. Vizsgálatot indítottak s egy füttelen kamarában megtalálták az öregget, összefagyva, kiéhezve. A szivtelen nőt azonnal letartóztatták.

* **Ötszáz frtos bál-jegy.** A magyar gazdasszonyok január 25-én álarcos bált rendeznek a fővárosi vígadó termében. E bála egyetlen belépő jegyét 500 frrtal váltotta meg gr. Balthány Gézané védnökötől egy magát megnevezni nem akaró emberbarát.

* **Keresztelő Vilmos császárnál.** Január 6-ára tűzték ki Vilmos császár hatodik fiának keresztelőjét. Az újszülött kerczeg keresztelője Ferencz József ő Felsége, Umberto király, Emma németalföldi regenskirályné, Maria mecklenburgi özvegy nagyhercegnő, az edinburghi herceg, a connaughti herceg és neje, Vera württembergi hercegnő, Frigyes Lipót herceg és neje, Margit hercegnő a császár nővere és Moltke gróf tábornagy lesznek.

Jogász bál.

— jan. 10.
Falb dr. kritikus napot jósolt: a természet haragos arcát ígerte nekünk a mai napra. Ezért aztán én sem éreztem magamat arra kötelezve, hogy mosolygó arccal, derült kedélyvel menjek fel az »Arany Bika« csilláros báltermébe, végig virasztandó a jogász bált. Felvettem a legsötétebb szemüveget, tolamat epébe mártottam, hogy satírárt írjak a »hanyatló bál kedvről« »duhajkodó csárdásról« »parthie vadászó fiatalaságról.« Mindent sötét színben láttam. Elborult előttem még az utca frissen hullott havának vakító fehére is, de feltettem magamban, hogy a »blazirt« urak kopár fejének csillogó fényt nem hagyom lelki

szemeim előtt elsötétülni, mert az letarolva, kopáran illik bele az én kritikás kedélyem borongós képei közé, melyeket a legművészebb harmoniával övez körül az én frakkom gyászos fekete szövete.

Alig vettem észre, ott találtam magam a Bika káprázató pompában csillogó lépcsőházában. S már ekkor éreztem, hogy Falnak igaza lesz. Az én csüggedt lelkem mélyében tanyázó kétségbeesés: a mulatni tudó fiatalság létezésé iránt táplált kételyt a meglepetés, a kellemes csalódás vihara kapta szárnyaira. Az a phalanx, mely frakkos, claqué-os rendező bizottsági tagokból alkotva ellepte a lépcsőket a terembe vezető folyosókat, igazi, életerős ifjakkól, a valódi hamisíthatlan aranyos ifjúságból állott, azonban szemünkben a lelkesedés tüze versenyzett a mellükön keresztben átvonuló vörös rendezői jelvény színével, vendégfogadásuk szívélyes módja pedig versenyre kelt a híres régi vendéglátás dicsőségeért.

Mire a terembe jutottam, egészen átváltoztam. Látott belőlem minden pessimismusom, a komor képek, az előítéletek mind semmivé lettek, hogy lelkem élvezhesse a maga teljében a tavasz ez ünnepét, mely e teremben viharozott. Kinn rideg, dermesztő téli kép, itt a tavasz virulás, virágfakadás, az utca haván kedvesen csilingel a szán csemettyűje, hogy figyelmeztesse a járókelőket az elgázolás veszélyére, itt: ezüstszerűen cseng fehér és rózsaszínű illúzióba öltözött tündérek csevegése, vidám nevetése, s a velük járók kelők csakhamar constatálhatják szívük leigázásának bekövetkezett katastrofáját.

Nem hiszek már én az öregeknek! Ennél szebb képet nem nyújthattak a régi jó idők báltermei sem, ennél több szép leány s menyecske azelőtt sem vonulhatott ki a parquette hódító hadjáratára, s méltóbb ellenséggel azelőtt is alig kellett megküzdniök mint a jogászbáli tánczó ifjúsággal. Az a sok fehér és halványan rózsás színű tüll és illúzió discret pajzánsággal engedte kikandikálni a hófehér nyakat, s egy pajzán mosoly, egy gyöngéd kézszorítás, a báljokkal a farsang győztesseivé lett jogászokat legyőztek tette. Én, kinek a báli estből csak a hatalmas sikert szabadna constatálnom, szintén be vagyok véve s t. szerkesztöm, de olvasóim sem vehetik rosz néven, ha mind két szép szem foglya nem vettem észre véletlenül a többi szemek körül egyiknek másikkal ragyogását s a részletekben holmi hiánynak engedték e referámban helyt.

9 $\frac{1}{2}$ órakor szakadatlan kocsirobogás hirdette, hogy megkezdődött a vendégek felvonulása. A rendőrség élén *Csanády Jenő* elnökkel a legkiterjedtebb figyelemmel gondoskodott a fogadtatás kifogástalanságáról, Huszonegy frakkos jelvényes fiatal ember sürgött, forgott a lépcsőházban, folyosókon a vendégek fellevezetésének tisztét teljesítve. Jelvényük a bálanya ajándéka: sötét vörös moiré szalag J. B. ezüst monogrammal büszkén hirdette, hogy ők a mai est hősei 10 óra után a nagy terem csak úgy nyüzsgött a vendégek sokaságától egy futó tekintet elég volt annak constatálására, hogy a mai estély visszazserelte a jogász bálók régi jó hírnevét s méltán foglalja el a farsangi események között az első helyet, Közéletünk nevezetességei közül ott voltak már ekkor gróf Dégenfeld József főispán, Karap Mór, Megyery Géza nyiregyházi törvényszéki elnök, Király Ferenc országgy. képviselő, Kornis Ferenc, Kovács Sándor akad. tanár, Szilágyi Károly ügy. kamarai al. elnök stb. A hadsereg részéről Bolla és Bobozy ezredek, Maier Quidó alezredes és a tisztikar számos és tekintélyes tagja.

10 $\frac{1}{2}$ órakor a 39-ik házi ezred, zenekara rázendítette a Rákóczy indulót s ennek hangja mellett vonult be a bálanya Bekény Pé-

terné Csanády Jenő karján a terembe. Impozáns megjelenése, gazdag toilletje (fekete bársony kivágott derek, elől bordeaux, hátul fekete virágos selyem szoknya, hosszú uszálylyal, gazdagon díszítve arany himzessel) s méltó személyesítőjévé tette a tisztnek, melyet betöltötte. A rendezőbizottság pazar pompával kiállított kék peluche tartályban vörös bársony alapon B. J. monogrammal ellátott tánczrenddel s gyönyörű csokorral lepte őt meg valamint kíséretében jött leányát *Bekény Annát*. A rendező bizottság bemutatása után megkezdődött a táncz s folyt vig zajjal, fesztelen derült kedv közepett egész késő reggelig. A négyeseket 65—70 pár tánczoltats s minden tánczosnő a rendezőség figyelméből csinosan, izléses kiállított tánczrendet vitt el kellemes és érdekes emléket. — A kiállítás *Gyűrűk* dícséri.

A jelenvolt hölgyek közül sikerült feljegyeznünk: Bernáth Istvánné (H.-Pályi), Balog Zsigmondné, Balla Kálmánné, Bethlen Mikó Róza, dr. Brucknerné, Buzás Elekné, Bay Istvánné, Babornét, Csáky Gergelyné, Czégely Ferenczné, Dezső Ferenczné, Dessewffyné (Ujfehértó), Frater Bélánét, Fehér Hermánnét, Ferenczynét, Gasznerét, Hevessy Józsefnét, Jablonczayné, Kállay Andrásnét, Kornis Ferenczné, Király Ferenczné, Kálmánchevynét, Megyesy Gézáné, Nászay Rezsónét (Fegyvernek), Paksv Imrénét, Pellet Sándornét, Schmidt-nét, Simonffy Gyulánét, Szakolezayné, Steinackernét, Tüdös Jánosné, dr. Tüdös Kálmánnét, Vecsey Imrét stb. A leányok közül: Bernát Szeréna és Vilma, Bobory Margit, Bolla Hedvig, Bóka Szeréna, Belény Anna, Buzás Erzsike, Bay Szeréna, Csáky Mariska, Csiffy Kata, Czégely Ilona, Dessewff Jolán, Dienes Karolin, Fehér Mariska, Frater Kata, Ferenczy Margit, Gaszner Ida, Harsányi Gizella, Jablonczay nővérek; Korniss Ilona, Kállay Jolán, Király Ilonka, Kubay Józsa, Kálmánchey Irén, Matkovich Anna, Medgyessy Piroksa, Nászay Ilona, Nav Vilma, Olesváry Ilona, Ozsvárh Vilma, Pili Kata, Schmidt Miezi, Simonffy Vilma, Szakolezay Margit, Szabó Mariska, Steinacker Viola, Tüdös Erzsike, Uramovits Margit, Varga Mariska s még sokan mások voltak ott, kiknek neveit legnagyobb sajnálatunkra fel nem jegyezhetjük.

E névsor a nyomdafestékekkel is imponálhat, hát még mikor a Magyar testvérek talpalálójára a tánczoshoz simulva látja őket a szemlét, derült jókedvben reggeli $\frac{1}{2}$ 7-ig tánczolni!

A Magyar Kálmán jó zamatos magyar rythumusu »Jogász csárdása« általános hatást keltett.

Mielőtt referensi tollamat leteszem még a sövetkező sürgönyt menesztettem dr. Falhoz: Jósolata beteljesedett. Debreczenben nagy parquette zengés volt. Aldozat számtalan férfi sziv.

Jenny.

Tornay Fáncsi kisasszony.

A chablon czim ez lett volna ugyan: **Színház.**

S ez alatt a rovat alatt referáltunk volna a debreczeni színház f. hó 10-én szombaton tartott előadásáról, a mikor a »Furcsa háború« című ismert kedves operett került színre s adatott elő fényessikerrel. A fényes siker orosz-lán része azonban egészen azé a fiatal urhölgyé, kinek neve jelen cikkünk elejét díszíti. A rendes szokástól eltérőleg tehát annál inkább az ő nevét tesszük cikkünk címéül, mert első sorban ő róla kívánjuk elmondani a mondani valókat; ő róla és szombati első fellépéről, mely egészen az ő estje volt.

E nagy jövőjű, szép tehetségű s ragyogó szépségű fiatal kisasszonynak tulajdonképpen első színpadi fellépte a szombati volt s ha első felléptét nem a bevégzett művészettel szem-

ben alkalmazni szokott mértékkel mérjük, akkor véleményünk az, a mi az elragadtatott közönségé volt, hogy nem mindennapi tehetséggel állunk szemközt, hanem a magyar színpad egy új csillagával, kit a művészet és szépség istenasszonya egyaránt homlokra csókol.

Játéka ügyes, eleven; mozdulatai plasztikusan szépek; egész megjelenése az üdőség, és poetikus báj benyomását teszi ránk; hangja bár kissé gyöngének tetszik, tiszta, kellemesen lágyan csengő s mindezeket megkoronázza ragyogó szépsége. Mindezek az előnyös és csak kivételes emberi lényeknek adatott tulajdonságok nem csuda, ha a szó-szoros értelmében elragadták a szép számmal megjelent közönséget, mely nem késett tetszésének szünni nem akaró zajos tapsokkal s éljenzéssel adni ki-tejezést.

Mi a kisasszonynak tiszta szívből gratulálunk. Az igazi művészet megtalálja útját mindenkor a romlatlan közönség szívéhez; s mi szívesen köszöntjük őt, mint a magyar színpadnak ő reá régen váró egyik leghivatottabb művésznőjét.

Ha mindenki előtt kétségtelen tehetségét, sajátágosan új, senkit nem majmoló, rokonszenves egvéniségét s valóban meglepő szépségét megfelelő ambícióval s szorgalommal fogja egyesíteni: olyan helyet lesz hivatva a magyar vig műzsa szolgálatában betölteni, melynek megürülésére aggodalommal gondol a művészet minden barátja.

Ne zavarjuk meg e tisztán tárgyilagos igazságból mondott őszinte üdvözlöt az első fellépés apróbb lényegtelen hibáinak felsorolásával, (néhány még azt a kedves zavart is a t. művésznő javára irták, a mivel a közönség szokatlanul impozáns tetszés-nyilvánítását fogadta), az összbenyomás a mindenkit meglepő fényes siker volt.

Ezt konstatajuk.

S kedvesebb dolgot nem tehetne a debreczeni színház jövőző direktora, mintha megtartaná e rokonszenves alakot a mi színpadunk számára, mely a leghivatottabb tehetségeknek e téren is melegágya volt.

A Tornay Fáncsi kisasszony Elzáról a fentebbiekben számot adtunk. Szóljunk most a többiekéről.

A tűz ragadós.

Ha a szép számú közönség jól találja magát s a mi szép, azt szépen fogadja: a színpadi emberek lelkelete is fellobban s oly tűzzel játszanak, hogy még jobban kielégítik a közönséget.

A »Furcsa háború« szombati előadásáról csak jót mondhatunk. Összevágó, élénk, kerekded előadás. Az első felvonás remekül sikerült fináléja gyújtó hatású volt.

Andorfi (Groot Boldizsár) pompás humorával, *Hatvani* (Philipó) ügyes, eleven játékaival excelláltak, *Locsareknéről* csak jót mondhatunk s *Valentin* megérezesült tenorjával egészen meglepte a hallgatóságot.

A »Furcsa háború« előadását még ismételni fogják a jövő héten esütörtökön. Elza szerepében ez alkalommal is *Tornay Fáncsi* kisasszonynyal.

(B—s.)

Érdekesnek tartjuk a szombati előadásról a mi kitűnő zenekritikusunknak tudósítását is közölni a következőkben: Tornai kisasszony hanganyagáról annyit mondhatunk, hogy kis terjedelmű, nem erős, hanem kellemes hangja van, mit nagyon ügyesen kezel, s idővel kellő képzés, és jó mester vezetése mellett mind erősödhetik, mind terjedelmében fejlődhetik. A közönség nagyon rokonszenvesen fogadta, mi buzdítás és bátorításul szolgáljon a kisasszonynak.

Az előadás a jobb menetűek közé tartozik, leszámítva a leszámítandókat.

Ki kell emelnünk a rendezést, mely szak-szerű kezekre vall. Egy azonban az első felvonásbeli szemekötő Quintete, kimaradt pedig ez az operett egyik legszebb polyphonicus részlete. A harmadik felvonásbeli kar, és a kulesos városi tanácsnokok jelentésének kimaradását helyeseljük, mintán ez draszticus és trivialis voltánál fogva ugy a jó izlés, mint az operett rovására van.

Taufferné V. asz: (Violetta) ma eléggé sikerült számokat produkált, leszámítva az első felvonásbeli duettet, alakítása sok kívánnivalót hagy fenn.

Valentin (Nuberto) ma este elemében volt, csak egyre figyelmeztetjük, hogy ne akarjon mindig forte énekelni, mivel az által nála nem hogy a melodia kiemelődne sőt még a textus is elvesz. Tud ő piano is énekelni, s ilyenkor alig ismerünk Valentinre, cantilénája oly megépő gördülékeny.

A női kar szöveket jobb kezekbe kérjük osztani, mert Abrányi Mari kivételével oly éktelen nyavogást vittek véghez, melyet meghallgatni nem lehet. Nincsen hang anyag a női karban? Vagy talán protekció útján juthatni egy pár hang énekléséhez?

Hatvani Ede (Marchese) jeles alakítást nyújtott, úgy látszik, hogy e fiatal színész napról-napra jobban behizelgi magát a közönség kegyébe.

Megemlítjük, még Palotai Gyulát (Biffi) ki pár üteny szöveget ügyesen declamálta.

A zenekar kíséretében nagyobb discretiót, s tisztább játékot produkálhatna. (T-r.)

Több színház látogató részéről azon óhaj-tást hallottuk kifejezni, hogy kitűnő gondolat lenne a szingazgatótól Tornay Fancsi kis-aszonyt a „Nebántsvirág” cz. operettben felléptetni. E kedves operettre különben is régóta várakozik a debreczeni közönség.

Műsor 1891. Január 12-től Január 18-ig Hétfőn 12-én: Fenegyerekek. Kedden 13-an: Stradella (Delin j. j.). Szerdán 14-én: Otello. Csütörtökön 15-én: Furesa háboru. Pénteken 16-an: Stradella. Szombaton 17-én: Király és pór l-ször. Vasárnap 18-an: Nagy apó.

Irodalom és művészet.

Pályázat egy királyhymnusra

A budapesti „műbarátok köre” Zichy Jenő gróf kétszáz aranyat ajánlott föl arra a célra, hogy azzal a kör, a pályázatán nyertes királyhymnust jutalmazza. A díjből 100 arany a költeményt s ugyanannyi a zenét illeti. Zichy gróf ajánlatát a választmány lelkesedéssel fogadta el s a nemes gróftól zajosan megélejte. Zichy, adományához azt a kérését csatolta, hogy a művek 1894-re, az ezeréves ünnep előtti évre, készüljenek el; tehát a pályázat így tűzendő ki.

Lu ille, regény egy kötetben, írta Nagy László, Peifer F. bizománya. Ily című mű jelent meg ez év elején a könyv piacon, melyet Nagy László Szathmármegye alispánja írt. Szerző már nem kezdő a regényírás terén, a mit e munkája is igazol. Hősnője Lucile, ki a reménytelen szerelem minden lépésőjén átmenve, a fent forgó ellentétek közt is megőrzi jellemének tisztaságát s a szerelemről lemondva hal meg. A mű nem izgatja az érteket, de szép nyelvezettel, irodalmi routinnal és lélektani következetességgel bír.

Közgazdaság.

A vetések állása.

A földművelésügyi minisztériumhoz 1890. évi decz. hó 28-tól 1891. január 10-ig az állandó gazdasági tudósítóktól beérkezett hivatalos adatok alapján az őszi vetések a Duna bal partján a kemény fagyok mellett is jól telelnek, mert a hó alatt vannak; meglehetősen gyengén állottak, mikor a hó alá kerültek. A Duna jobb partján a vetések többnyire 20—30

cmnyi magasságban hó alatt állanak, kedvező kitelelések remélhető, a növényzet kifogástalanul áll s csakis néhol a repeze gyenge. A Duna-Tisza közén a vetések kedvező kitelelése szintén remélhető. A Tisza jobb partján legnagyobb részben hó alatt vannak a vetések, jól állanak, kivételt képeznek Borsod-, Ung- és Zemplénmegyék némely helyei. A Tisza balpartján is Hajdu-, Szabolcs- és Szathmármegye némely lapályosabb részén az olvadás folytán összefutott víz fedti az őszi vetéseket, egyebütt azonban a vetések a hó alatt jól telelnek. A Tisza-Maros szögén nagyobbára csak vékony hólepel borítja a vetéseket, az is az enyhére vált időjárás következtében, több helyen elolvadt már; átlag elég jól állanak. Az erdélyi megyékben több helyen hótakaró nélkül állanak; a hideg száraz fagyok sok helyen megrongáltak. Gazdasági munkálat az egész országban — hol az utak járhatók — nagyobb részt a trágya és fahordásra szorítokzik; a dohánytermelő vidékeken ezenfelül a dohány simításával és csomózással is foglalkoznak. — Takarmány hiány nem igen fordul elő, azonban az ország több részéből arról tesznek jelentést, hogy nagyon kevés a takarmány.

A konfiskált magyar ökrök Bethlen András gróf földművelésügyi miniszter említt közben járása folytán, mint Bécsből jelentik, szabadon bocsáttattak és ez ügyben minden további eljárást meg szüntettek. Ezen felül az alsó-ausztriai helytartóság, miután a magyar földművelési minisztérium meggyőzte az osztrák minisztériumot arról, hogy Pozsony megyében már nagyon régóta nem forbul elő marha tüdővész esete, meg szüntette a Pozsony megyéből való marha behozatali tilalmat. A magyar kormány egyedülleg megette a lépéseket az iránt is, hogy Stajersországban is vonják vissza a közzétett tilalmat, mely szerint Pozsonymegyéből Stajerbe ökröt bevonnai nem szabad.

A prágai kiállítás. Prágai jubiléus kiállítás nemzetközi osztályozás év május hó 1-től október végéig lesz nyitva. Ezen kiállítás alkalmára a következő tárgyak lehetnek kitéve: a balcsat elhárítására vonatkozó készülékek, gépek, eszközök, szerszámok, minták, rajzok, termek, fenyekek és ide vágó szakiratok. *Ujtalalmányok és szakadalmak.* E két utóbbi csoportban magyaországi kiállítások is szerepelnek. A térdij négyszögmetereken 2 — 10 forint között váltakozik. Bővebb felvilágosítással kétség-szolgat a kiállítás irodája. Prágában Venczel tér 55 ik szám. Az e csoportra eső ki-tüntetéseket egy külön bizottság fogja magállapítani.

A legujabb sertéshizlalási kísérletek. Fjord tanár sertéshizlalási kísérleteket tett annak megállapítása végett, hogy a tengeri és a finom rozskorpának milyen tápértéke van. A mi a tengerit illeti, azt lehetett konstatálni, hogy egy kiló tengeritől éppen annyi fejlődnek a sertések mint egy kiló gabonától. Tíz nap alatt egy sertés a gabonától (roz vagy árpa) 6,7 kilóval, $\frac{1}{2}$ rész gabona és $\frac{1}{2}$ rész tengeritől 6,75 kilót, tengeritől 6,65 kilót gyarapodott. Egy kiló tengeri a szerint egy kiló rozstot vagy árpát pótol; de a tengerin hizott sertések szalonnája nem olyan jó, mint a rozson vagy árpán hizottaké. A tengerin hizott sertések nagyon lágy szalonnát adtak. Finom rozskorpától 10 nap alatt 4,25 kilóval gyarapodott csak a sertések husa és szalonnája. Ámbár a korpa igen jó minőségű volt, a sertések mégis inkább a rozstot ették; a korpán hizalt sertések szalonnája sem volt finom; a rozskorpa tehát Fjord szerint még kevésbé alkalmas sertések hizlására, mint az árpa.

A LORELEY.

(Novella.)
Írta: **Reichenbach.**
Fordította: **Biró Irén.**
(Folytatás.)

A mi sorsunk? Igen, ez az.
Őn tudja hogy szeretem, nemde, Eleonore, őn tudja ezt?

Ne mondja; tudom hogy rokonszenvezünk egymással, s hogy mindig barátónje fogok maradni, de — ne mondja hogy engem!

Norbert egy lépéssel hátrált, s így szólt:
Azt hiszi ön, hogy nem jól teszem, ha ezt megmondom, mivel már völegény vagyok, — őh, higgye el, hogy sokszor akartam szívemet legyőzni, de hiába nem tehetek másként!

A grófné kezeit arczára szorította. Norbert gyöngéden levette onnan a kezeket.

Nem utasítasz el, nemde?
Az elebb Emmire gondoltam — mondá a grófné — midőn kértem önt, hogy hallgasson, csak ő reá gondoltam, és az ön sorsára!

Az éni sorsomra mely töled függ?
Ne tréfáljon, ön nem tudja, hogy engem szeretni atok! Egy férfi sem el, ki nekem valaha szerelemről beszélt, az én hozzám való szerelem halált von maga után —

Loreley! mondá Norbert.
Igen, ez álmaim remképe, folytatólag izgatottan a grófné. Mindeniket látom elmerülni, míg én biztos sziklán állok. E rege különös varázsszal van reám, a Loreley dalokat eneklem, s érzem a varázslónő fájdalomát, ki szeretni nem tud s megváltásra vár.

Szeretni nem tud — ismétlé Norbert — az lehetetlen! Szemei az ellenkezőt mutatják, önnek van szive, gazdag érzelmű, forró szive.

Hallgasson meg! mondá a grófné, önnek meg kell ismerni lelkemet és etemet, nem kerülhetem el, az egyetlen amit tehetek: nyitnak lenni önnel szemben, hogy megismerjen!

Ha elmondja is, érzelmeim nem fognak változni.

A grófné lassan tovább lépett, mialatt fehér ruhája a kavicsok huzódott utána. Norbert mellette ment, fejét előre hajtva, s a grófnő halk beszédét hallgatva.

Legfiatalabb leánya voltam egy őrnagynak, kényelemben eltem, körül voltam veve fényüzessel és mégis szegény voltam. Anyam korán elhalt s egy öreg rokonunk, ki helyet pótolta, azt mondta hogy összes vagyonom szépségem, s hogy jól gondoskodjam jövőmről, az az gazdag emberhez menjek nőül. Én efelett csak nevettem, meg voltam elegedve s nem gondoltam változásomra. Örültem ha bókoltak nekem, de egészen természetesnek találtam, ha atyám és öreg nemem így szóltak:

Azt ne gondold, hogy a hazunkhoz járó fiatal katonatisztek közül lesz valamelyik a te ferjed. Nem arra vagy nevelve, hogy háztartást vezess — stb. Nekem egy eszményképem volt, de ez már régen a halottak, vagy jobban mondva a halhatatlanok közé tartozott. Tudja ön, hogy ki volt ez? Kérdé a grófné mosolyogva. Nemtalálgatom, de hallgatom. Nem más, mint Raphael Sanzio, olvastam ifjúkori történetét, arczképe iróasztalom felett függött. Ismerheti ön saját festésű arczképet. Elképzeltem, hogy ha feltámadna, s az elők között elne, s imádóm lenne — — — gyermekes álmok voltak és mégis szépek. Az első ember, ki azt mondta, hogy szeret, zenetanárom volt. Csodálkoztam rajta, mert én voltam legrosszabb tanítványa, mivel sem kedvem, sem pedig szorgalmam nem volt a zongorához.

Ez igen hatott reám, úgy, hogy két napig igen szerencsétlennek éreztem magamat és keserű könnyeket sirtam. Természetesen vissza utasítottam, de még sokáig emlékezetemben volt a szegény zongoratanár képe. Egy évvel később hallottam, hogy meghalt.

Másik imádóm egy közeli fiatal birtokos volt, kinek családjával és gazdagságával atyám meg volt elegedve. Én nem érdeklődtem iránta. Egy vonás sem volt benne Raphaelból, de jó és derek ember volt. Akkor a francziák ellen volt háboru, hova neki is el kellett mennie. Mikor elbucszott, kért, hogy gondoljak reá. A csatában meglőtték. Arczképe köre babérkoszorút tettem és sajnáltam, mint jó barátot. Ekkor oly körülmények jöttek közbe, melyek gondolataimat másra terelték. Atyám hirtelen meghalt s én árván maradtam.

Legidősebb bátyám felesége, ki hazunkhoz jött lakni, engem nem szeretett s jelenlétemet nem tűrhette. Másik két bátyám igen messze lakott, s egyiknek sem volt háztartása, hogy engem magához vehetett volna. Vagyonom, melyet atyamtól örököltem jelentéktelen volt.

Ezen események felett kétségbe voltam esve, csak most tudtam, hogy mennyire szerettem atyámat, mennyit vesztettem halála által. Bátyám kívánságára egyelőre a háznál maradtam, és ezt előre éreztem, hogy ez csak egyelőre lesz. Atyámnak volt egy jó barátja, Ulmingen gróf, igen jó és barátságos volt irántam és midőn pár hó múlva megkérte kezemet.

Folyt. köv.

Szerk. üzenet.

A t. füzfa-poéta urakat egyszersmindenkora felkérjük, hogy a jövőben minél kevesebbet sziveskedjenek szerkesztőségünkben alkalmatlankodni. Mert láhatták új év óta nem szándékozunk verseket közölni csak abban az esetben, ha azok abszolút irodalmi beccsel bírnak s ezért okosabban teszik ha a mi boszszantásunkra teli verselt papirosra ezentul csak pensusaikat írják. A ki pedig ezen figyelmeztetésünk után is reánk tör, tudja meg jó előre, hogy sorsa kérelhetetlenül a papirkosár leszen.

LEGUJABB.

Ma délelőtt dőlt el a debreczeni színház sorsa mit oly izgatottan várt már az egész város. Tudvalevő dolog, hogy a színügyi-bizottság Leszkay Andrást javasolta egyhangulag a városi tanácsnak mely a színház ügyében ma délelőtt gyűlt össze tanácskozásra. Az eredmény minden várakozás ellenére az lett, hogy a debreczeni színház igazgatásával Leszkay Andrást bízták meg. Kívánjuk, hogy e megoldás ne csak a szerencsés pályázónak váljék öröme, hanem színügyünknek is csak j a v á t mozdíthassa elő.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

KÜHLMANN JÁNOS

MŰSZAKI CZIMFESTŐ és ARANYOZÓ.

Készít

czimfestményeket, czimfellratokat,

CSALÁDI CZIMEREKET,

templom-festéseket és aranyozásokat.

Felvételi irodája:

Czepléd-utca 2-ik szám.
Kardos László urral szemben.

SZABÓ FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZE

DEBRECZENBEN,

Nagy-Uj utca Konrád-ház 1702. szám.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom H.-Böszörményből Debreczenbe áthelyezett s a kor igényeinek megfelelőleg ujonnan berendezett

KÖNYVNYOMDAMAT

és

KÖNYVKÖTÉSZETEMET.

Elvállalok bármimű, a könyvnyomdai és könyvkötészeti szakhoz tartozó munkákat ugymint:

hirlapok, folyóiratok, egyházi- és községi nyomtatványok, falragaszok, árjegyzékek, számlák, gyászjelentések stb.

gyors és jutányos elkészítését.

➡ Vidéki megrendelések gyorsan és jutányosan eszközöltetnek. ➡

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása 2 kr., compact betűkkel 4 kr. A czimmal ellátott hirdetés után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Azon «valaki» számára, ki velem a multkor a Sumatra szigeten tartott vadászat alkalmával elejtett mokus tulajdonjoga fölött vitatkozott, rendelkezésére állok. *Büvös vadász*

Minő érdekes is volna ha azon szép szoke leány, ki a jogász bálon elvesztette gyémánt karékját és melyet én találtam meg, azi lakasomon venné át . . . Czimem megtudható a kiadóban. *Theseus.*

Irma.
Ne hidd, hogy nem láttalak! . . . Éppen atyáddal mézekbabát vásároltál . . . Nemde? Mikor jöttök újra be? Lásd, szegény szívem ugy örül látásodon . . . Pedig mekkorak kina-

im . . . . .Esküszöm a pokol s a menyország minden kicsapott angyalára, hogy életemet érettedi küzdelemre szántam . . . «Halál a harezmezón» — leg-alább — »dicsőség.«
L'ap Látá.

Zongora.
H szánt, de egészen jó karb n levő, rendkívül jutányos áron eladó. — Hol? megmondja a kiadó.
Kósa Barna
költeményei kaphatók

és vidékre is megrendelhetők a »Debrecen» szerkesztőségében.
Homok föld.
Debreczenhez lehetőleg közel megvételre kerestetik 40—80 cath. hold homok föld.

Eladó

a kis-mester-utcában 1118/19. sorszámú lakház 1243 négyszögöl kiterjedésű kert és belseg, a hozzá tartozó 29 kataszt hold onodói szántófölddel együtt. Továbbá a nagy-mester-utcán 1332 számú lakház a hozzá tartozó 5 holdnyi onodói s új osztású földdel együtt. — Értekezhetni **Dr. Irinyi István** ügyvédnél, Debreczen, Miklós-utca 2080. szám alatt.

Eladó ház és föld.

1139. számú kis mester-utcái ház és hozzá tartozó onodói föld, továbbá a nagyhatvan-utcái szőlőben levő 2 nyilas szőlő eladó.

Értekezhetni lehet

Magyar János,

Szent-Anna-utca 2527. számú lakásán.

Hirdetmény.

Néhai Nánassy Ferencz hagyatékához tartozó következő ingatlanok:

1. szent-Anna-utcái 2540. szám alatti ház onodói földével,
2. egy különálló onodói 3 nyilasnyi tanya föld,
3. puszta ebesi, gazdasági épületekkel du-san felszerelt 28 és 1/2 nyilas tanya föld.
4. mikepéresi utfelel levő, épületekkel ellátott 62 hold szántó és kaszálló új osztású föld,
5. varga-kerti, luczernásnak való szőlőföld.

Ugyszintén a fenti hagyatékához tartozó tehén és juh allomány, 2 kocsiló, kocsiival, igaz-lovak és ökrök, gazdasági eszközök és felsze-relvények szabad kézből eladók.

Értekezhetni a feltételek iránt Nánassy László kir. közjegyző végrendeleti végrehajtó-val Kis-Mester utca 1436 szám alatt

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN.

Ajánl

„ASTRALINE“

nevű legjobb **salon petroleumot**, mely nem robban meg 70° C. mellett sem. Igen alkalmas minden szoba világításra, mert; nem füstöl és nem terjeszt semmi szagot továbbá **igen olcsó árak mellett**

király-petroleumot

Angol fehér, Ananás, Jamaicai, Cuba, Brazília

RUMOKAT,

CARAVÁN CSALÁDI THEAT

és

thea süteményeket

Különös figyelmébe ajánlva a mélyen tisztelt közönségnek a mai kornak megfelelő orvosilag rendelt

Franciaia cognacot

ugy belföldi leghiresebb világosi, a melyek uagy raktáron vannak.

H I R D E T É S E K

a „DEBRECZEN“ részére **jutányos áron**

fölvétetnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utca, 383. sz.), vagy egyenesen a kiadóhivatalba [nagy-uj-utca, 1702. sz.] küldendők

Debreczen, 1891. Nyomatott Szabó Ferencz könyvnyomdájában.